

Raadsvoorstel

Onderwerp: Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 (incl. septembercirculaire 2023)

Raadsvergadering	2 november 2023, agendapunt ..[Dit vult agendering in] - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	3 oktober 2023
Bijlage(n)	6
Zaaknummer	Z.302394
Behandeld in commissie	Sociaal Domein d.d. 17 oktober 2023, agendapunt 7.?, Fysiek Domein d.d. 18 oktober 2023, agendapunt 7.? en Algemeen Bestuur en Middelen d.d. 19 oktober 2023 agendapunt 7.
Portefeuillehouder	wethouder G. Rebel
Informatie bij	O. van Rossum
E-mail / telefoonnummer	o.vanrossum@huizen.nl / 035-5281364

Voorstel

1. De programmabegroting 2024 vaststellen.
2. Instemmen met het financieel perspectief 2023-2027 (incl. septembercirculaire 2023) en de resultaatbestemming voor deze jaren.
3. Het overheadpercentage 2024 vaststellen op 11,5 procent.
4. Overeenkomstig het overzicht dat bij nieuw beleid is opgenomen:
(1) structurele wens 2024.01 Dierenverzorgingscentrum Hilversum: niet honoreren;
(2) structurele wens 2024.03 Vrijwilligerscentrale: niet honoreren.
5. Gezien de gestegen prijzen in de afgelopen jaren, de gesubsidieerde instellingen, zoals opgenomen in bijlage 4, een eenmalige (structurele) prijsindexering toekennen van 5,9% over 2023 en 2,4% over 2024, te dekken uit de stelpost prijsontwikkeling.
6. Gezien de sterke loon- en prijsstijgingen van gesubsidieerde instellingen Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi+ en de Vrijwilligerscentrale, de resterende ruimte in de stelpost prijsontwikkeling ad € 154.000 verdelen over deze instellingen naar rato van de beschikte subsidie 2023.
7. De meerjarenraming 2025-2027 als grondslag beschouwen voor de op te stellen begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028.
8. Kennisnemen van de stand van zaken maatregelen sluitend maken begroting 2021.
9. Kennisnemen van de geactualiseerde termijnagenda.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

De programmabegroting is onderdeel van de jaarlijkse budgetcyclus. Op grond van artikel 191 Gemeentewet dient u de begroting vast te stellen.

In onze financiële verordening (artikel 6) is vermeld dat het financieel meerjarenperspectief, inclusief risicoparagraaf, drie maal per jaar wordt geactualiseerd, te weten: bij de voorjaarsnota, de begroting en de decemberactualisering.

Door de actualisering van de cijfers ontstaat een zo compleet mogelijk beeld waarin ook zaken zijn opgenomen die nog niet tot definitieve besluitvorming hebben geleid, maar die wel van invloed zijn op het financieel meerjarenbeeld.

De nieuwe meerjarenbegroting is doorgerekend in de egalisatiereserve. Verder is ook de meerjarenontwikkeling van de reserve schommeling algemene uitkering in beeld gebracht. Beide reserves geven inzicht in de weerstandscapaciteit. Hierbij kunt u overigens altijd besluiten om de reserves anders in te zetten.

Argumentatie

Beslispunt 1: De programmabegroting 2024 vaststellen.

De programmabegroting is het document op basis waarvan u als raad aan ons college machtiging verleent (autoriseert) tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. De begroting geeft inzicht in onze speerpunten, activiteiten en plannen voor 2024. In de programma's staan de bestuurlijke prioriteiten en beoogde maatschappelijke effecten aangegeven.

Voor 2024 is het Programmaplan (structureel) financieel sluitend.

In het Programmaplan zijn de effecten van de septembercirculaire 2023 nog niet verwerkt. Deze worden meegenomen in het hieronder gepresenteerde financieel meerjarenperspectief en worden verwerkt als eerste wijzigingen op de begroting.

Beslispunt 2: Instemmen met het financieel perspectief 2023-2027 (incl. septembercirculaire 2023) en de resultaatbestemming voor deze jaren.

Het (in de financiële paragraaf opgenomen) meerjarenperspectief is geactualiseerd ten opzichte van de voorjaarsnota 2023. Dat wil zeggen dat naast de financiële effecten van de begrotingstoetsing, begrotingsactualisering en risicoparagraaf, tevens (onder voorbehoud van definitieve besluitvorming) de zaken opgenomen zijn die nog niet tot definitieve besluitvorming hebben geleid, maar die wel van invloed zijn op de toekomstige financiële positie. Dit betreft de voorstellen voor de raadsvergadering van 28 september 2023, 2 november 2023 (met o.a. de onderhoudsplanning voor infrastructuur en riolering en de onderhoudsplanning accommodaties), 9 november 2023 en de effecten van de septembercirculaire. Ook wordt voorgesteld voor 2025 en 2026 een onttrekking te doen uit de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering. Zie ook het financieel perspectief in de financiële paragraaf.

Structureel resultaat begroting 2024-2027

In het Programmaplan 2024 is sprake van een structureel sluitende begroting tot en met 2026. Vanaf 2027 is er een structureel tekort van €40.000.

In onderstaande tabel wordt het huidige (structurele) resultaat weergegeven waarin de financiële effecten van de raad van 28 september, 2 en 9 november 2023 en de septembercirculaire zijn doorgerekend. Het voorstel Herinrichting woonwijk Stad en Lande is als pm-post opgenomen in afwachting van het aanbestedingsresultaat.

Het structureel voordelig saldo 2024 is daardoor gestegen naar € 3.983.000 en is het structurele tekort 2027 is omgeslagen in een voordeel van € 98.000.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat Programmaplan (A)	-1.873	406	208	-841	-68
Saldo incidentele baten/lasten en - reservemutaties (B)	-4.953	-3.056	-5.127	-1174	-28
Structureel resultaat Programmaplan (A -/ B)	3.080	3.463	5.335	333	-40
Onderhoudsplanning infrastructuur en riolering	-335	445	-103	67	63
Onderhoudsplanning accommodaties	-39	-240	-200	-191	-195
Herinrichting woonwijk Stad en Lande	pm	pm	pm	pm	pm
Raad 28-9-2023	-1	-31	-31	-31	-31
Raad 09-11-2023	0	0	0	0	0
Septembercirculaire 2023	545	347	-437	-715	302
STRUCTUREEL BEGROTINGSRESULTAAT (nov. 2023)	3.251	3.983	4.565	-535	98

Door de fors lagere algemene uitkering van het Rijk ad. €3 miljard vanaf 2026 (ravijnjaar) zijn we, samen met de VNG, van mening dat het Rijk onvoldoende middelen aan gemeenten beschikbaar stelt om de gemeentelijke taken goed uit te voeren. Eén van de heikele punten hierin is de opschalingskorting die nog steeds wordt gehandhaafd door het Rijk.

Door de septembercirculaire 2023 is het financiële beeld voor 2027 enigszins verbeterd door een hoger volumeaccres van het gemeentefonds van landelijk € 706 miljoen. Voor de langere termijn echter blijven we zorgen houden. Niet alleen is de omvang van het gemeentefonds onvoldoende, ook de vanaf 2027 nieuwe wijze van indexatie van het gemeentefonds zal mogelijk niet voldoende zijn om de stijgende lonen en prijzen te kunnen opvangen. Er is dus nog veel onzekerheid over de financiering vanuit het Rijk.

Daarnaast zullen in de komende maanden een aantal besluiten moeten worden genomen die een grote druk gaan leggen op onze begroting. Dit betreft o.a. het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

Op dit moment zijn echter nog geen bezuinigingsvoorstellen noodzakelijk.

Afhankelijk van de ontwikkeling van onze structurele begrotingspositie in de komende maanden, zullen mogelijk bij de voorjaarsnota 2024 voorstellen moeten worden uitgewerkt om te komen tot een sluitende begroting vanaf 2026. Vooralsnog is het dus zaak om prudent om te gaan met nieuwe structurele verplichtingen.

In de begroting verwerkte mutaties

In onderstaande overzichten het resultaat van de begrotingstoetsing en –actualisering zoals die verwerkt zijn in het programmaplan 2024.

Resultaat begrotingstoetsing (autonome ontwikkelingen op basis van bestaand beleid):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal mutaties baten en lasten	479	-447	-1.424	-737	-584
Mutatie reserve schommeling algemene uitkering	-	-	-	-	-
Mutaties overige reserves	-56	-23	-33	-68	-50
Resultaat begrotingstoetsing	423	-470	-1.457	-805	-634

Resultaat begrotingsactualisering (aanpassingen n.a.v. besluitvorming en overige ontwikkelingen):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal (bruto) mutaties	-887	12	5	4	19
Mutaties reserves	585	0	0	0	0
Netto resultaat begrotingsactualisering	-302	12	5	4	19

In hoofdstuk 1 van de begroting worden de belangrijkste mutaties nader toegelicht.

In de begroting opgenomen stelposten loon- en prijsontwikkeling

In de meerjarenbegroting wordt door middel van stelposten rekening gehouden met toekomstige loon- en prijsstijgingen.

Stelpost loonontwikkeling

De huidige Cao gemeenten loopt af op 1 januari 2024. Conform de nota van uitgangspunten zijn de lonen in de begroting 2024 geïndexeerd met 3,9%. Het hiermee gepaard gaande bedrag is afgeboekt op de stelpost loonontwikkeling.

In de begroting 2024 zijn op de stelpost nog de volgende bedragen opgenomen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar voor loonontwikkelingen 2023 ev	1.830	3.130	4.355	5.580	6.805
<u>In de begroting opgenomen:</u>					
Cao 2023	0	-1.830	-1.830	-1.830	-1.830
Loonindex 2024 3,9% (nota van uitgangspunten)		-1.075	-1.075	-1.075	-1.075
Resteert voor loonontwikkeling	1.830	225	1.450	2.675	3.900

De effecten van de Cao 2023 moeten nog verwerkt worden in de begroting 2023. Dit zal plaatsvinden in de decemberactualisering 2023, waarbij de stelpost 2023 van € 1.830.000 zal vrijvallen.

Voor 2024 is nog een structureel bedrag voor loonontwikkeling beschikbaar van € 225.000. Dit is ca 0,8%. Dit houdt in dat als de Cao voor 2024 hoger uitkomt dan 4,7%, dit (hogere deel) ten laste zal komen van het begrotingsresultaat.

Voor 2025 en volgende jaren is rekening gehouden met een loonontwikkeling van jaarlijks € 1.225.000 (ca 4,5%).

Gezien echter de voor de komende jaren naar boven bijgestelde verwachte loonontwikkeling, wordt, als gevolg van de verwerking van de septembercirculaire, voorgesteld (zie hieronder) de stelpost loonontwikkeling te verhogen.

Stelpost prijsontwikkeling

De stelpost prijsontwikkeling voor 2024 bedraagt € 1.482.000. In de begroting 2024 is echter in totaal structureel € 1.856.832 aan trendmatige verhoging verwerkt. Voor het meerdere is gebruik gemaakt van dekking uit de stelpost prijsontwikkeling 2023. Deze stelpost is bij de verwerking van de meicirculaire gemeentefonds 2023 extra verhoogd in verband met de verwachte (sterke) prijsstijgingen. Voor 2023 kan nog maximaal € 1.084.000 structureel worden ingezet (dit is het bedrag dat vanaf 2027 nog resteert). Dit bedrag blijft beschikbaar om de komende periode nog niet (volledig) vertaalde prijsstijgingen te kunnen opvangen.

In onderstaand overzicht is aangegeven welke indexeringen nog uit de structurele stelpost 2023 gedekt moeten worden. Conclusie is in ieder geval dat naar huidig inzicht de stelpost volledig wordt ingezet en er geen verdere voorstellen meer ten laste van de stelpost prijsontwikkeling 2023 gebracht kunnen worden. Als gevolg van de verwerking van de septembercirculaire 2023 (zie hieronder) wordt dan ook voorgesteld om vanwege het risico van verdere prijsstijgingen in 2024 voor de doorwerking van deze stijgingen naar 2025 en volgende jaren nog een stelpost prijsontwikkeling te vormen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal beschikbaar voor prijsontwikkeling 2023 ev.	1.876	3.091	3.815	4.550	5.079
<u>Ingezet voor:</u>					
Prijsontwikkeling oktoberactualisering 2023	539	89	89	89	89
Prijsontwikkeling begroting 2024		1.857	1.857	1.857	1.857
Resteert	1.337	1.145	1.869	2.604	3.133
Benodigd voor prijsontwikkeling 2025 ev (ca 1,75%)			683	1.367	2.049
Restant voor prijsontwikkeling 2023	1.337	1.145	1.186	1.236	1.084
<u>Benodigd voor:</u>					
Verhoogde bijdrage aan Regio G&V (loonontw.)	160	208	208	208	208
Herinrichting Stad en Lande	61	153	186	0	0
MJOP gemeentelijk vastgoed		195	195	195	195
Stelpost hogere kosten elektra		150	150	150	150
Aanvullende indexatie individuele voorzieningen sociaal domein		350	350	350	350
Resteert	1.116	89	97	333	181
Beslispunt 5: Extra prijsindex gesubs.instellingen		27	27	27	27
Beslispunt 6: Loon/prijsindex 3 gesubs.instellingen		154	154	154	154
Saldo stelpost	1.116	-92	-84	152	0

Na inzet van de nog benodigde prijsstijgingen resteert nog structureel € 181.000 (vanaf 2027) voor toekenning van een extra indexering aan de gesubsidieerde instellingen. Een hogere toekenning zal namelijk vanaf 2027 leiden tot extra structurele lasten.

Bij beslispunt 5 wordt voorgesteld de gesubsidieerde instellingen (excl. Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi+ en de Vrijwilligerscentrale) een extra prijsindexatie toe te kennen van 5,9% over 2023 en 2,4% over 2024. Dit kost structureel afgerond € 27.000.

Bij beslispunt 6 wordt voorgesteld het resterende deel ad € 154.000 naar rato van de beschikte subsidie 2023 te verdelen over de grotere gesubsidieerde instellingen Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi en Meer en de Vrijwilligerscentrale.

In de algemene uitkering (meicirculaire 2023) is overigens voor deze eenmalige structurele indexering vanaf 2023 € 250.000 ontvangen. Dit bedrag loopt af naar structureel € 230.000 met ingang van 2027. Deze bedragen zitten opgenomen in het restant prijsontwikkeling 2023.

Risicoparagraaf

De risicoparagraaf is een vast onderdeel van het meerjarenperspectief en maakt deel uit van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheering.

Ten opzichte van de voorjaarsnota 2023 is de paragraaf weerstandsvermogen geactualiseerd.

Voor het overzicht van de risicoposten verwijzen u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting.

Septembercirculaire 2023

In onderstaand overzicht het voorlopige effect van deze circulaire op het begrotingsresultaat:

<i>Bedragen x € 1.000 (-/- is nadeel)</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Septembercirculaire 2023	576	978	705	634	1.850
Benodigde reserveringen	-31	-631	-1.142	-1.349	-1.548
Mutatie begrotingsresultaat	545	347	-437	-715	302

In deze septembercirculaire wordt informatie gegeven over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2027 en een actualisatie van het accres voor de loon- en prijsontwikkelingen (LPO) voor 2024 tot en met 2027.

Als gevolg van de nieuwe financieringssystematiek is het volume accres voor 2027 gestegen met € 706 miljoen. Voor Huizen is dit een bedrag van € 1.242.000. Met ingang van 2027 wordt het volumedeel van het gemeentefonds geïndexeerd op basis van het 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Ten opzichte van de meicirculaire 2023 is het volumedeel tot en met 2026 niet gewijzigd.

De loon- en prijsontwikkeling (LPO) is voor de jaren tot en met 2026 gebaseerd op het gewogen gemiddelde van 3 indexcijfers, te weten de loonvoet sector overheid (60%), de index materiële overheidsconsumptie (20%) en de index overheidsinvesteringen (20%). Vanaf 2027 wordt het gemeentefonds voor de LPO geïndexeerd op basis van het bbp van het betreffende jaar.

Bovenstaande indexcijfers zijn allemaal gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen (MEV) van september van het CPB.

Ook het Btw-compensatiefonds (BCF) voor 2023 is afgerekend. Gemeenten kunnen de Btw die ze betalen declareren bij het Btw-compensatiefonds van het Rijk. Het Rijk heeft echter een plafond vastgesteld voor dit fonds. Als de gezamenlijke declaraties van de gemeenten onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Voor 2023 is de verwachting dat er € 359 miljoen kan worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit bedrag wordt nu alvast als voorschot uitbetaald. Voor Huizen is dit een incidenteel voordeel van afgerond € 736.000 voor 2023. De afrekening van dit voorschot vindt plaats in de meicirculaire 2024.

Daarnaast heeft er een voordelige aanpassing plaatsgevonden op de verwerking van eerdere circulaire waarin een mutatie (correctie op de WOZ waarde) nog niet was meegenomen.

Tevens zijn er middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor een aantal taken. Deze extra middelen worden, indien nodig, financieel vertaald in de begroting. In dat geval leiden de extra middelen tot budgetverhogingen (uitgavenreservering).

De belangrijkste mutaties worden hier nader toegelicht:

- **Bijzondere bijstand en vroegsignalering**

Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Gemeenten worden hiermee in staat gesteld een extra beroep op de bijzondere bijstand op te vangen en/of extra inzet te kunnen plegen voor vroegsignalering.

Bij de meicirculaire 2023 is hiervan al € 50 miljoen beschikbaar gesteld. Voor 2024 wordt nu nogmaals € 50 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Huizen betreft dit een bedrag van € 87.000 waarvoor een uitgavenreservering wordt opgenomen.

- **Compensatie Wsw voor verhoging wettelijk minimumloon**

Het kabinet heeft bij de voorjaarsnota 2023 besloten om gemeenten structureel te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Voor Huizen betekent dit een bedrag van € 24.000 voor 2023. Dit bedrag loopt de jaren daarna af in verband met afbouw van de Wsw tot 2048. Voor deze extra middelen wordt een uitgavenreservering opgenomen.

Reservering voor loon- en prijsontwikkeling

Naast de uitgavenreserveringen die gedaan worden in verband met taakmutaties stellen we voor om voor de komende jaren ook nog extra uitgavenreserveringen op te nemen in verband verwachte loon- en prijsstijgingen. Deze extra reserveringen zijn gebaseerd op de MEV-cijfers van september van het CPB.

Voor prijsontwikkeling gaat het CPB voor 2025 tot en met 2027 uit van gemiddeld 2% per jaar. In de huidige stelpost is rekening gehouden met een prijsstijging van 1,75%. Voorgesteld wordt om de stelpost vanaf 2025 jaarlijks met 0,25% (€ 98.000) per jaar te verhogen.

Bij de opstelling van de begroting is de stelpost prijsontwikkeling 2024 volledig ingezet. Ook het restant van de stelpost prijsontwikkeling 2023 zal volledig worden benut. Gezien het risico op verdere prijsstijgingen in 2024 wordt voor de doorwerking van deze prijsstijgingen naar 2025 en volgende jaren voorgesteld om met ingang van 2025 nog een extra stelpost prijsontwikkeling te vormen van 1% (€ 390.000).

Stelpost prijsontwikkeling

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar voor prijsontwikkeling 2024		0	0	0	0
Beschikbaar voor prijsontwikkeling 2025: 1,75%			683	683	683
Beschikbaar voor prijsontwikkeling 2026: 1,75%				683	683
Beschikbaar voor prijsontwikkeling 2027: 1,75%					683
Totaal	0	0	683	1.366	2.049
Verhoging 2025: 1%			390	390	390
Verhoging 2025: 0,25%			98	98	98
Verhoging 2026: 0,25%				98	98
Verhoging 2027: 0,25%					98
Totaal te reserveren verhoging	0	0	488	586	684
Totaal beschikbaar vanaf 2024	0	0	1.171	1.952	2.733

De loonontwikkeling sector overheid wordt door het CPB voor 2024 geraamd op 6,5%. In de begroting 2024 is 3,9% reeds financieel vertaald en op de stelpost resteert nog ca 0,8%, zodat op dit moment in totaal 4,7% loonindexering kan worden gedekt. Gezien de verwachting van het CPB wordt voorgesteld de stelpost voor 2024 te verhogen met 1,8% (€ 506.000). Overigens is de looneis 2024 van de vakbonden 8%.

Voor 2025 tot en met 2027 bedraagt de gemiddelde loonindex 4,9%. Op de stelpost is rekening gehouden met 4,5% zodat voorgesteld wordt de stelpost vanaf 2025 jaarlijks met 0,4% (€ 110.000) te verhogen.

Stelpost loonontwikkeling

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar voor loonontwikkeling 2024: 0,8%		225	225	225	225
Beschikbaar voor loonontwikkeling 2025: 4,5%			1.225	1.225	1.225
Beschikbaar voor loonontwikkeling 2026: 4,5%				1.225	1.225
Beschikbaar voor loonontwikkeling 2027: 4,5%					1.225
Totaal	0	225	1.450	2.675	3.900
Verhoging 2024: 1,8%		506	506	506	506
Verhoging 2025: 0,4%			110	110	110
Verhoging 2026: 0,4%				110	110
Verhoging 2027: 0,4%					110
Totaal te reserveren verhoging	0	506	616	726	836
Totaal beschikbaar vanaf 2024	0	731	2.066	3.401	4.736

In bijlage 3 treft u de specificatie aan van de mutaties uit de septembercirculaire en de opgenomen reserveringen. De voorgestelde reserveringen zijn groen gearceerd.

Beslispunt 3: Het overheadpercentage 2024 vaststellen op 11,5 procent.

De overheadkosten worden, conform BBV, centraal begroot en verantwoord via het taakveld 'overhead' en worden niet verdeeld over de overige taakvelden. De overhead wordt uiteraard wel in de heffing/tarieven meegenomen, dit gebeurt extracomptabel. De toerekening van overhead

moet op een consistente wijze plaatsvinden. De methode van toerekening wordt niet door de wetgever voorgeschreven, maar moet door de raad worden vastgesteld en opgenomen in de financiële verordening. Bij de methodiek zal, net als de afgelopen jaren, worden aangesloten bij de door het CBS gehanteerde techniek waarbij verdeling plaatsvindt op basis van het aandeel personeelskosten. De grondslagen voor de toerekening van overhead zijn opgenomen in de financiële verordening.

Het overzicht van de overhead treft u aan o.a. in de recapitulatie van baten en lasten van de begroting.

Voor de berekening van de btw en Vennootschapsbelasting is een integrale kostprijsbenadering noodzakelijk. Dit vindt ook extracomptabel plaats: de kostprijs wordt gebaseerd op de aan het betreffende taakveld toegerekende lasten met een vastgesteld opslagpercentage voor de overhead.

De raad moet het opslagpercentage voor de overhead vaststellen. Voor de berekening van dit percentage worden de lasten overhead afgezet tegen de totale lasten van de programma's (incl. lasten algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien). Voor 2024 resulteert dit in een percentage van afgerond 11,5% (2023 was 12,2%).

Beslispunt 4. Overeenkomstig het overzicht dat bij nieuw beleid is opgenomen

(1) structurele wens 2024.01 Dierenverzorgingscentrum Hilversum: niet honoreren;

(2) structurele wens 2024.03 Vrijwilligerscentrale: niet honoreren

In de raadsvergadering van 6 juli 2023 is bij de standpuntbepaling nieuw beleid 2024 door middel van motie M5 besloten om structurele wens nieuw beleid 2024.02 "subsidie aan de Oranje Stichting Huizen" te honoreren. De subsidie wordt hierdoor structureel verhoogd van €20.000 naar €24.000. Dit is nu in de begroting opgenomen.

De incidentele wens 2024.01 (Dierenambulance), 2024.04 (Historische Kring Huizen) en 2024.05 (stichting Gooi en Vecht Inclusief) zijn gehonoreerd en eveneens in deze begroting opgenomen. Dit geldt ook voor structurele wens 2024.04 (Historische Kring Huizen) waarvan dekking plaatsvindt door middel van "oud voor nieuw".

Van de overige structurele wens (2024.01 Dierenverzorgingscentrum Hilversum en 2024.03 Vrijwilligerscentrale) wordt voorgesteld deze niet te honoreren vanwege het ontbreken van structurele financiële ruimte. Tevens ontbreekt voor het Dierenverzorgingscentrum Hilversum een actuele businesscase waardoor er ook geen inhoudelijke toetsing heeft plaatsgevonden.

Voor de nieuwe raadsperiode gelden ten aanzien van nieuw beleid de afspraken uit het collegeprogramma 2022-2026, t.w.:

Er is slechts ruimte voor incidenteel nieuw beleid als:

- het bruto resultaat incidenteel positief is; of
- dekking mogelijk is via incidentele inzet van reserves; of
- sprake is van het inleveren van oud beleid voor nieuw beleid.

Er is slechts ruimte voor structureel nieuw beleid als het bruto resultaat structureel positief is.

Het bruto structureel resultaat in het Programmaplan is als volgt:

Bedragen x € 1.000 *	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten (A)	-3.966	1.320	4.160	-775	-297
Saldo incidentele baten en lasten (B)	-6.604	-1.728	-795	-861	-31
Structureel resultaat baten en lasten (A-/-B)	2.638	3.049	4.955	85	-266

Voor een beschrijving van de aanvragen wordt verwezen naar hoofdstuk 7 Nieuw beleid.

Beslispunt 5. Gezien de gestegen prijzen in de afgelopen jaren, de gesubsidieerde instellingen, zoals opgenomen in bijlage 4, een eenmalige (structurele) prijsindex toekennen van 5,9% over 2023 en 2,4% over 2024.

De door ons gesubsidieerde maatschappelijke organisaties hebben te maken met stijging van loonkosten en prijzen. U heeft ons met de motie M7 Indexeren van subsidies de opdracht gegeven om:

“Bij de begroting 2024 de raad een voorstel voor te leggen over de financiële mogelijkheden en consequenties van het indexeren van de subsidies aan organisaties, waaronder in ieder geval de optie van eenmalige indexering van de subsidies en de optie van het jaarlijks indexeren van de subsidies, zodat de raad op basis van het voorstel een afweging kan maken over het al dan niet indexeren van subsidies, en een keuze kan maken over de wijze van indexering;”.

Duidelijk is dat onze begroting op dit moment geen ruimte biedt om de sterk gestegen prijzen en lonen waar maatschappelijke organisaties mee te maken hebben volledig te compenseren (zie verder beslispunt 6). Het voorstel ter uitvoering van motie M7 heeft geen betrekking op de gestegen directe loonkosten, maar alleen op de prijsontwikkeling.

Wij stellen voor om de gesubsidieerde instellingen, zoals opgenomen in bijlage 4, een eenmalige (structurele) prijsindex toe te kennen van 5,9% over 2023 en 2,4% over 2024. Hiermee wijken we eenmalig af van de nota van uitgangspunten in de zin dat deze indexering ook wordt toegepast voor de instellingen die mogelijkheden hebben hun tarieven naar derden aan te passen. Gezien de sterke prijsstijgingen is het niet wenselijk om van organisaties te vragen de gestegen kosten volledig te verdisconteren in eventuele tarieven die zij kunnen vragen voor hun dienstverlening omdat hiermee de toegankelijkheid van deze basisvoorzieningen in het geding kan komen. Deze extra indexeringen van 5,9% en 2,4% zullen verwerkt worden bij de vaststelling van de subsidies voor 2024.

Met deze extra indexering is een bedrag gemoeid van €27.080 vanaf 2024. Dekking hiervan vindt plaats uit de stelpost prijsontwikkeling. Bij de begrotingsactualisering van december 2023 zal de verwerking van deze extra indexering plaatsvinden in de begroting.

In beslispunt 6 wordt voorgesteld, gezien de sterk gestegen lonen en prijzen van de grotere gesubsidieerde instellingen (Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi+ en Vrijwilligerscentrale), de resterende ruimte binnen de stelpost prijsontwikkeling ad € 154.000 te verdelen over deze instellingen.

Beslispunt 6. Gezien de sterke loon- en prijsstijgingen van gesubsidieerde instellingen Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi+ en de Vrijwilligerscentrale, de resterende ruimte in de stelpost prijsontwikkeling ad €154.000 verdelen over deze instellingen naar rato van de beschikte subsidie 2023.

De grotere gesubsidieerde instellingen Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi en Meer en de Vrijwilligerscentrale hebben als gevolg van prijsstijgingen en (nieuw) afgesloten Cao's te maken met aanzienlijke kostenstijgingen.

Zo loopt de totale structurele loonsverhoging in de Cao Sociaal Werk (Versa) uiteindelijk op naar 15%. Deze Cao loopt van 1 juli 2023 tot en met 1 augustus 2025.

De Cao bibliotheken heeft een looptijd van 1 januari 2023 tot en met 31 maart 2024 en komt gemiddeld uit op bijna 7%.

In de begroting 2023 is het loongevoelige deel in de subsidies geïndexeerd met 2,0% en in 2024 met 3,9%.

Zoals aangegeven in het overzicht op blz. 5 is binnen de stelpost prijsontwikkeling nog ruimte voor maximaal € 154.000. Voorgesteld wordt dit bedrag te verdelen over Versa Welzijn, Bibliotheek Gooi en meer en de Vrijwilligerscentrale naar rato van de beschikte subsidie 2023.

Dit leidt tot de volgende verdeling:

Versa 63,1%:	€ 97.174
Bibliotheek 28,6%:	€ 44.044
Vrijwilligerscentrale 8,3%:	€ 12.782
Totaal	€ 154.000

Gezien het feit dat deze reservering in de stelpost prijsontwikkeling mogelijk niet afdoende is om de gesubsidieerde instellingen volledig te kunnen compenseren voor de gestegen loonkosten (en prijzen) en hier op dit moment verder geen ruimte voor is binnen de meerjarenbegroting, zal het college met de betreffende gesubsidieerde instellingen het gesprek voeren over de mogelijkheden om de gestegen kosten deels zelf op te vangen of waar nodig de gevraagde prestaties aan te passen. In het laatste geval zal dit mogelijk frictiekosten tot gevolg hebben.

In onderstaand overzicht de berekening van het resterende tekort ten opzichte van de aangevraagde subsidie 2024.

Instelling	Beschikte subsidie 2023	Aangevraagde subsidie 2024	Toename	Toename %	Begr 2024 incl. loonindex 3,9%	Begr 2024 tov aangevraagde subsidie	Voorstel extra indexering 2024	Resteert
Versa Welzijn, budgetsubsidie (incl ADV)	2.138.430	2.357.136	218.706	10,2%	2.135.527	-221.609	97.174	-124.435
Bibliotheek Gooi+ (basissubsidie)	967.841	1.116.377	148.536	15,3%	997.344	-119.033	44.044	-74.989
Vrijwilligerscentrale (budgetsubsidie incl. MAS)	280.091	332.750	52.659	18,8%	292.307	-40.443	12.782	-27.661
	3.386.362	3.806.263	419.901				154.000	

Het Huizer museum is hierin niet meegenomen omdat hiermee reeds afzonderlijke afspraken zijn gemaakt van groei van de subsidie in de komende jaren. Wel wordt aan het Huizer museum de extra prijsindexering van 5,9% en 2,4% toegekend op basis van beslispunt 5.

Beslispunt 7. De meerjarenraming 2025-2027 als grondslag beschouwen voor de op te stellen begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028.

De begroting wordt opgesteld op basis van het beleid dat eerder via besluitvorming is vastgesteld. Dat is ook het vertrekpunt voor de op te stellen begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028. Nieuwe ramingen zijn niet automatisch de oude ramingen plus (evt.) prijscompensatie, want er wordt ook gekeken naar de begrotingsuitvoering van het lopende jaar (2024), naar de rekening-uitkomsten over 2023 en naar andere ontwikkelingen. Volgens de financiële verordening dient u de bestuurlijke kaders voor 2025 (uitgangspunten) uiterlijk 1 april 2024 vast te stellen.

Beslispunt 8. Kennisnemen van de stand van zaken maatregelen sluitend maken begroting 2021.

Bij de begroting 2021 zijn maatregelen genomen om te komen tot een structureel sluitende begroting vanaf de jaarschijf 2023. Naast de noodzakelijke verhoging van de OZB is ook besloten tot een aantal bezuinigingsmaatregelen.

Bij de voorjaarsnota 2023 is aangegeven dat alle bezuinigingen zijn gerealiseerd, met uitzondering van de lumpsumfinanciering specialistische begeleiding Wmo en Jeugd, welke oploopt van € 175.000 in 2024 naar structureel € 550.000 vanaf 2026. Er is toen ook aangegeven dat naar huidig inzicht deze bezuiniging volledig zal worden gerealiseerd. Het risico van niet realisatie ligt met name bij de Jeugd. Verwacht wordt dat de bezuiniging op Wmo-begeleiding dermate groot zal zijn dat hiermee ook het niet gerealiseerde bedrag bij de Jeugd volledig kan worden gecompenseerd

Als gevolg hiervan is in de risicoparagraaf het risico voor het mogelijk niet volledig realiseren van deze post verlaagd.

Beslispunt 9. Kennisnemen van de geactualiseerde termijnagenda.

In de raadsvergadering van 3 november 2022 heeft de raad de motie 'Sturen op termijnen' aangenomen. Op 13 april 2023 heeft de raad ingestemd met de opzet van de termijnagenda met bijbehorende planning. De termijnagenda wordt tweemaal per jaar geactualiseerd: bij de jaarlijkse behandeling van de voorjaarsnota en bij de begrotingsraad.

In bijlage 6 treft u de geactualiseerde termijnagenda aan.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Wij zenden de door u vastgestelde begroting 2024 binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 november 2023 aan gedeputeerde staten (artikel 191 Gemeentewet).

Financiële paragraaf

B = Bruto resultaat, resultaat voor bestemming

R = Resultaatbestemming (mutatie in reserves)

N = Netto resultaat na bestemming

(Negatieve bedragen: tekort of tekort verhogend, positieve bedragen: overschot of tekort verminderend)

Meerjarenperspectief 2023-2027

Bedragen x € 1.000 *		2023	2024	2025	2026	2027
Bruto resultaat (stand Rvs voorjaarsnota 2023)	B	-3.544	1.802	5.607	-14	296
Amendement A2: extra budget evenementen (raad 6-7)	B	0	-25	-25	-25	-25
Motie M2: onderzoeksbudget Bibliotheek (raad 6-7)	B	-10	0	0	0	0
Motie M4: structurele verhoging subsidie Oranje Stichting (raad 6-7)	B	-3	-3	-3	-3	-3
Begrotingstoetsing en actualisering begroting	B	-408	-435	-1.419	-733	-564
Nieuw beleid 2024	B	0	-19	0	0	0
SALDO BATEN/LASTEN (PROGRAMMAPLAN)	B	-3.966	1.320	4.160	-775	-297
	B					
Mutatie reserves (stand Rvs voorjaarsnota 2023)	B	1.564	-891	-3.920	3	280
Begrotingstoetsing en actualisering begroting	B	529	-23	-33	-68	-51
SALDO MUTATIES RESERVES (PROGRAMMAPLAN)	R	2.093	-914	-3.952	-65	229
GERAAMD RESULTAAT (PROGRAMMAPLAN)	N	-1.873	406	208	-841	-68
SALDO BATEN/LASTEN (Programmaplan)	B	-3.966	1.320	4.160	-775	-297
Onderhoudsplanning infrastructuur en riolering	B	-335	445	-103	67	63
Onderhoudsplanning accommodaties	B	-39	-240	-200	-191	-195
Herinrichting woonwijk Stad en Lande	B	pm	pm	pm	pm	pm
Raad 28-9-2023	B	-51	-262	-31	-31	-31
Raad 09-11-2023	B	0	0	0	0	0
Septembercirculaire 2023	B	545	347	-437	-715	302
	B					
SALDO BATEN/LASTEN (t/m nov. 2023)	B	-3.845	1.609	3.389	-1.644	-158
Mutatie reserves (stand Rvs voorjaarsnota 2023)	R	2.093	-914	-3.952	-65	229
	R					
Onderhoudsplanning infrastructuur en riolering	R	0	0	0	0	0
Onderhoudsplanning accommodaties	R	0	0	0	0	0
Herinrichting woonwijk Stad en Lande	R	pm	pm	pm	pm	pm
Raad 28-9-2023	R	0	0	0	0	0
Raad 09-11-2023	R	0	0	0	0	0
Septembercirculaire 2023	R	0	0	0	0	0
	R					
Mutatie reserve schommeling alg.uitkering	R	0	0	563	1.709	0
	R					
TOTAAL RESERVE MUTATIES (t/m nov. 2023)	R	2.093	-914	-3.389	1.644	229
GERAAMD RESULTAAT (t/m nov. 2023)	N	-1.752	695	0	0	71
Risicoposten	N	-214	-322	-487	-537	-537
MEEST WAARSCHIJNLIJK PERSPECTIEF		-1.966	374	-487	-537	-466

* de som van de bedragen kan afwijken door afrondingsverschillen

Voor 2025 en 2026 wordt voorgesteld om respectievelijk € 563.000 en € 1.709.000 te onttrekken uit de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering, zodat de tekorten voor deze jaren worden gedekt en het begrotingsresultaat op nul wordt gesteld.

Verloop van de egalisereserve:

Bedragen x € 1.000 *	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 01-01 (2023, conform de jaarrekening 2022)	3.322	8.030	3.478	1.160	1.184
Resultaatbestemming rekening 2022	7.765				
Disconteringspercentage (resultaatbestemming)	222	241	104	35	36
Saldo mutaties stand Rvs voorjaarsnota 2023	1.697	-488	-2.422	-11	0
Oktoberactualisering 2023 / Begrotingstoetsing 2024	15	0	0	0	0
Geraamd begrotingsresultaat	-1.752	695	0	0	71
Saldo 31-12	11.268	8.478	1.160	1.184	1.290
Opgenomen oormerkingen:					
Af: oormerking restant uitvoering collegeakkoord 2022-2026	-629	0	0	0	0
Af: oormerking opvang ontheemden	-2.609	0	0	0	0
Af: oormerking toekomstbestendige openbare ruimte	0	-5.000	0	0	0
Vrije ruimte na oormerkingen (nov. 2023)	8.030	3.478	1.160	1.184	1.290

*) de som van de bedragen kan afwijken door afrondingsverschillen

Ten opzichte van de voorjaarsnota 2023 is zowel het restant oormerking uitvoering collegeakkoord als de oormerking voor opvang ontheemden ongewijzigd. Naar aanleiding van de in de raadsvergadering van 6 juli 2023 aangenomen motie M9 (Naar een toekomstbestendige openbare ruimte) is de oormerking van € 5 miljoen toegevoegd.

Door het verslechterde begrotingsresultaat is de vrije ruimte in de reserve sterk afgenomen.

Doordat voor 2025 en 2026 een onttrekking plaatsvindt uit de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering wordt een negatieve stand van de egalisereserve voorkomen.

Verloop reserve egalisatie schommeling algemene uitkering:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 01-01 (2023, conform de jaarrekening 2022)	1.853	1.767	2.229	6.237	5.034
Disconteringspercentage (resultaatbestemming)	37	53	67	187	151
Saldo onttrekkingen/toevoegingen stand rvs begr 2023	-123	409	4.504	319	0
Mutaties meerjarenperspectief 2023-2027	0	0	-563	-1.709	0
Saldo 31-12	1.767	2.229	6.237	5.034	5.185

De bedragen van de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering zijn ten opzichte van de stand bij de voorjaarsnota 2023 gewijzigd. Voor 2025 wordt € 563.000 en voor 2026 € 1.709.000 van deze reserve ingezet ter dekking van het nadelig begrotingsresultaat van die jaren.

Overige Raadsinformatie**Bevoegdheid**

Uw raad dient op grond van artikel 189 Gemeentewet jaarlijks de begroting vast te stellen.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027
2. Septembercirculaire 2023
3. Analyse septembercirculaire 2023
4. Overzicht indexering gesubsidieerde instellingen
5. Stand oormerking egalisatiereserve
6. Termijnagenda

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]